

6 FEBRUARI 2011 – VIJFDE ZONDAG DOOR HET JAAR

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Grof zout

IK HUNKER NOG ALTIJD NAAR een snee stokbrood met boter en wat grof zout erop. Vreemd, je merkt het zout pas op als het er niet is (en nog veel meer als het niet meer mag). Het is net zo met licht. Je ziet het licht niet, maar je mist het als de winterdagen slechts even open en toe gaan. Zout en licht zijn er slechts 'in functie van'. Zout maakt dat aardappelen anders smaken en licht maakt dat ik alle andere dingen zie.

Jezus gebruikt zout en licht om onze aanwezigheid in de wereld te symboliseren. Pure dienstbaarheid. Vroeger werd er een snuifje zout op de tong van een dopeling gelegd (waarom is dat verdwenen?). Ik doe het toch nog soms. Het kindje weent dan wel, maar als je er een kaars bij brengt gaat het over. Licht bij het begin van het leven, en ook licht bij de uitvaart. Sterke symboliek.

De voorbije maanden waren donker en zoutloos voor gelovigen. Ik zie toch twee zoutkorrels of pinklichtjes. Eerst het boek van Olivier Le Gendre, *Biecht van een kardinaal*. Ik had het er al een paar keer terloops over in deze commentaren. Een nieuwe kerk wordt geboren als 'de kardinaal' in Zuid-Oost-Azië *un Dieu de tendresse* ontdekt, een God van Tederheid en niet van macht. Het tweede lichtje is de film *Des hommes et des dieux* (over prior Christian de Chergé, gespeeld door Lambert Wilson, frère Luc, monnik-arts, en de zes medebroeders trappisten in Tibhirine-Algerije). Ze zijn weg, die monniken, vermoord, en nu merk je de leegte. Een strek zonder zout.

Acht trappisten in Algerije in een armoedig klooster. Toenemend geweld van terroristen en van het leger. Maar zij wonen geweldloos tussen de moslims en delen hun leven en zorgen. Ze beleven gewoon 'het recht op verschillend zijn' (*le droit à la différence*). Monnik-arts Luc verzorgt zieken en luistert ook naar de liefdesperikelen van een moslimmeisje. Simpele handelingen, maar vol van menselijkheid. Geen preken, wel getuigenis. Dat is ook de titel van de film *Mensen en goden*. Een citaat uit psalm 82: „We zijn goden, omdat we kinderen zijn van de Allerhoogste, allemaal. Maar als mensen zullen we sterven, allemaal.”

Bij het begin klinkt een enige mooi kerstlied: „*Voici la nuit, l'immense nuit des origines, et rien n'existe hormis l'amour*”. De meest angstige broeder legt het kerstekind in de kribbe. Zijn angst is terecht. Tijdens het middaggebed ratelt een helikopter over het klooster. Ze zingen door. Er worden mensen vermoord in hun dorp Tibhirine. Overleg onder de broeders: „Blijven we of gaan we weg, zoals de bisschop, de Franse en de Algerijnse overheid aanraden? We riskeren de dood.”

Een Laatste Avondmaalscène. Ze hebben beslist bij hun mensen te blijven, want het hele dorp loopt gevaar, niet enkel de monniken. Een keuze voor solidariteit. Een zeldzame fles wijn aan tafel en de camera glijdt over de gezichten. De muziek is een stuk uit het *Zwanenmeer* (of de zwanenzang?). Het is de botsing tussen het anonieme geweld (het leger of de terroristen, wie deed het?) en de geweldloze liefde. *Un Dieu de tendresse*, zou Le Gendre schrijven. Ze blijven, als zout.

Dan komt de overval op het klooster. De slotscène speelt in een sneeuwstorm. In een strompelende stoet worden de broeders ontvoerd in de nacht van 26 op 27 maart 1996. Waren ze geweken voor de dreiging, dan zouden we niets meer van hen weten. Ze ontvluchtten de dood niet en op 21 mei is het vijftien jaar geleden dat men hun lichamen vond.

„Laten we stoppen met schrik te hebben voor anderen”, zegt Lambert Wilson, die prior Christian de Chergé vertolkt, in een interview in *Panorama* (bayard-reseau.com), september 2010. Lambert Wilson werd gedoopt door Abbé Pierre toen hij twintig was. Hij zegt: „Sindsdien heb ik nog dezelfde vragen, maar ik laat me dragen door de stroom.” In voorbereiding op de film bracht hij met de andere acteurs een tijd door in de abdij van Tamié (Albertville). Hij vertelt over de monniken: „Monniken zijn een beetje als de Poolster: een vast punt in de woelingen van ons leven.” En over bidden: „Als ik bid, durf ik Christus niet storen met mijn kleine vragen.” En als men hem vraagt wat hem het meest aanspreekt in het evangelie, antwoordt hij: „Het einde, natuurlijk.”

Misschien bij een volgende rit naar de Alpen even stoppen in de abdij van Tamié bij Albertville. En er een paar dagen blijven om dat zout te proeven.

EERSTE LEZING

JESAJA 58, 7-10

Dit zegt de Heer: „Deel uw brood met de hongerigen, neem de dakloze zwervers op in uw huis, kleed de naakten die gij ziet, en keer u niet af van uw medemens.”

„Dan zal uw licht stralen als de dageraad, uw genezing zal voorspoedig zijn; uw gerechtigheid zal voor u uitgaan, de glorie van de Heer u op de voet volgen.”

„Wanneer gij dan tot de Heer bidt, zal Hij u verhooren, wanneer gij dan tot Hem roept, zal Hij antwoorden: 'Hier ben Ik!'”

„Wanneer gij uit uw midden de onderdrukking verwijderd en de dreigende vingers en de kwaadsprekerij, wanneer gij uw hart voor de hongerige opent en de mistroostige verzadigt, dan straalt uw licht in de duisternis, dan wordt uw nacht als de middag.”

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF

AAN DE KORINTIERS 2, 1-5

Broeders en zusters,

Toen ik u het getuigenis van God kwam verkondigen, deed ik dat niet met vertoon van welsprekendheid of geleerdheid. Ik had mij voorgenomen u geen enkele wetenschap te brengen dan die van Jezus Christus en zijn kruis.

Bovendien voelde ik mij toen zwak, nerveus en angstig. Het woord dat ik u verkondigde, had niets te danken aan de overredingskracht van de 'wijsheid', maar het getuigde van de kracht van de Geest: uw geloof moest niet steunen op menselijke wijsheid, maar op de kracht van God.

EVANGELIE

MATTEUS 5, 13-16

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen:

„Gij zijt het zout der aarde. Maar als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal men dan zouten? Het deugt nergens meer voor dan om weggeworpen en door de mensen vertrapt te worden.”

„Gij zijt het licht der wereld. Een stad kan niet verborgen blijven als ze boven op een berg ligt! Men steekt toch ook niet een lamp aan om ze onder de korenmaat te zetten, maar men plaatst ze op de standaard, zodat ze licht geeft voor allen die in huis zijn.”

„Zo moet ook uw licht stralen voor het oog van de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken die in de hemel is.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net